

NOVADNIEKS

PREIĻU RAJONA LAIKRAKSTS

● Sestdiena, 1996. gada 16. marts

● Nr. 21 (6672)

Kas jauns rajona slimokasē?

◆ Neviens jau sen vairs nebrīnās par to, ka medicīna kļūst dārgāka. Valsts un pašvaldības nevar atļauties segt visas veselības aprūpes izmaksas. Tāpēc pieaug arī tās summas, kas jāsedz slimniekiem pašiem. Par to, kāds veselības aprūpei mūsu rajonā bijis pagājušais gads, kas jauns gaidāms šogad, lūdzu pastāstīt rajona slimokases direktori Viktoriju Šmuksti.

Pagājušajā gadā mūsu valdība katru iedzīvotāja veselības aprūpei bija atvēlējusi divdesmit vienu latu. Tas nozīmē, ka rajona slimokases rīcībā mēnesī bija 78 tūkstoši latu. Pirmajā pusgadā viss vēl bija normāli. Taču maijā sākusies finanšu krīze daudz ko mainīja uz sliktu pusi. Jūlijā rajons saņēma vairs tikai 54 tūkstošus latu.

Gada noslēgumā uz vienu iedzīvotāju veselības aprūpei izrādījās iedalīti tikai deviņpadsmit lati. Tātad — saņēmām par 89 tūkstošiem latu mazāk nekā bijām cerējuši janvārī. Uzreiz gribu arī pateikt, ka gada beigās rajona veselības aprūpes iestādēm bija sakrājušies 86 tūkstošus latu liela parādu summa.

Skaidrs ir tas, ja mums būtu palicis iepriekš noteiktais finansējums, parādu nebūtu. Bet nekas vairāk mums arī nebūtu ticis, jo šie līdzekļi bija pilnīgi pietiekami izdzīvošanai. Par veselības aprūpes uzlabošanu, tas ir, jaunu iekārtu un tehnikas pirkšanu, arī tad nevarētu būt pat runa.

Visbēdīgākā situācija ir ar autotransportu. Vairāk nekā piecus gadus nav iegādāta neviena jauna mašīna. Gan Preiļu, gan Līvānu slimnīcās visai drīz pilnīgi nelietojamas būs maksliģās plaušu ventilācijas iekārtas. Ja pacientam vajadzīgajā brīdī šī iekārta nebūs pie rokas vai būs sabojāta, turpmāk viņam nekāda veselības aprūpe vairs nebūs vajadzīga... Bēdīgs humors, vai ne? Līvānu slimnīcai vēl steidzīgi vajadzīgs rentģena aparāts.

Visas šīs vēlēšanās ir finansiāli ļoti ietilpīgas, nemaz nerunājot par to, ka vajadzīgi bezgala daudz dažādu sīkumu, kaut vai, piemēram, ķirurģijas instrumenti.

Šogad tam visam nāk klāt vēl viens apgrūtinājums — pieaug komunālās maksājumi. It īpaši par patērēto elektroenerģiju, gandrīz trīs reizes.

Ar nepacietību un bažām gaidām jauno rajona budžetu. Cik naudas būs atvēlēts uz vienu iedzīvotāju? Ceram, ka paliks tie paši pagājušā gada skaitļi. Taču viss atkarīgs no tā, cik naudas pašvaldības saņems kopā. Ir dzirdēts, ka kopējā summa

varētu būt tik liela, cik vajadzīgs vienīgi medicīnai...

Varētu, protams, prasīt vēl lielāku maksu no iedzīvotājiem. Taču lielākā daļa mūsu puses cilvēku kļūst arvien maksātnespējīgāki. Kā viņiem palīdzēt? Šomēnes rajona padomes sēdē deputāti lems par pacientu iemaksu ievākšanu. Tas nozīmē, ka katrs, kurš izvēlēšies šo iespēju, maksās divus latus mēnesī. Iemaksu varēs izdarīt par ceturksni, tas ir, vajadzēs samaksāt sešus latus. Nākamajā ceturksnī tad varēs iet gan uz poliklīniku, gan uzturēties slimnīcā, bet nekādas pacienta iemaksas vairs nebūs jāmaksā.

Maksāšana paredzama kādā no bankām. Vislabāk, ja bankai ir filiāles arī pagastos, lai lauku cilvēkiem vienkāršāka iemaksu nokārtošana. Ja cilvēki pēc tam ārstēsies arī kādā no Rīgas slimnīcām un maksās par ārstēšanu tur, kādu daļu no izdotās summas varēs saņemt atpakaļ šeit, Preiļos. Šādu pacienta iemaksu vākšanas izdevīgumu īpaši jutīs tie, kuri izmantos slimnīcas pakalpojumus. Parasti jau ir tā, ka stacionārā jāpavada vismaz nedēļa vai pat vairāk. Summa galu galā sanāk ievērojama.

Ceru, ka šo iespēju labprāt izmantos arī tie, kuri cer, ka slimība viņiem ies ar likumu apkārt. Visādā ziņā sirds būs mierīga, ja laikus katrs par sevi padomās. Arī pagastu pašvaldībām tas būs variants, kā nedaudz ietaupīt līdzekļus, gādājot par mazturīgajiem iedzīvotājiem. No sociālās palīdzības dienestu rīcībā esošās naudas varēs samaksāt pacienta nodevu iepriekš. Tas gala rezultātā būs mazāk nekā atmaksāt slimnīcu pakalpojumus līdzšinējā variantā.

Tagad nedaudz par rajona stacionāru perspektīvu. Aglonas lauku slimnīcā arī turpmāk būs sociālās gultas un pansionāta kontingents. Ja finansējums nemainīsies, augstākas kategorijas veselības aprūpes tur nebūs.

Jālemj par to, kādām struktūrvienībām un profiliem jābūt Preiļu un Līvānu slimnīcās. Tas — slimnīcu galveno ārstu ziņā,

ņemot vērā naudu, ar kuru viņi varēs rīkoties. Tomēr ķirurģijas un terapijas nodaļām jābūt abās pilsētās. Pagaidām nav izlemts arī infekcijas nodaļas tālākais liktenis. Turpinās konkurss par nodaļas atrašanās vietu. Kuras slimnīcas iesniegtie aprēķini būs ekonomiski izdevīgākie, kur telpas labāk atbilst sanitāri higiēniskajām normām, tur arī būs nodaļa.

Visu šo gadu rajona veselības aprūpes iestādēm kā slogs līdzī nāks pagājušā gada parādi. Tos nāksies maksāt, tikai no kā? Vispār valdība mediķiem ir uzspiedusi tādu kā muļķa lomu. Viņi it kā drīkst ārstēt tik pacientus, cik atļauj finansējums. Bet patiesībā ārsts nevar atteikties palīdzēt kādam vienīgi tāpēc, ka valdības finansējums ir par niecīgu.

Nav tiesa, ka viss ir tik briesmīgi slikti. Mediķi strādā, cik viņu spēkos. Reizēm klibo ārstu un pacientu savstarpējo attiecību jautājumi, taču viņi dara visu, ko var paveikt ar sliktu un vecu aprīkojumu, ar minimālu medikamentu daudzumu.

Uzskatu, ka viena no iespējām, kā samazināt līdzekļu patēriņu, ir profilaktiskais darbs, kurš pēdējo gadu gaitā ir nepamatoti atstāts novārtā. Visi taču labi atceramies laikus, kad profilaktiskās apskates bija obligātas. Pat pie stomatologa nevarēja tikt, ja vispirms nebija izdarītas pārbaudes pie visiem citiem speciālistiem. Līdz ar civillikuma stāšanās spēkā neviens vairs nav tiesīgs kādu piespiest darīt to, ko viņš nevēlas. Tātad — gribu, eju, gribu, nē...

Arī mediķi pagaidām nevar atrast sviras, kas piesaistītu pacientus profilaktiskajām apskatēm. Bet par tām taču nav jāmaksā ne pie ginekologa, ne fluorogrāfa un pat ne pie terapeita. Laikam jau cilvēki to nezina, un dodas pie ārsta vienīgi tad, ja kaut kas jau sāp. Ātrāk atklāta slimība noteikti ir arī ātrāk un vieglāk izārstējama. Arī naudas vajag mazāk.

Šajā sakarā gribu uzsvērt arī tādu lietu kā potēšanas pret difteriju. Protams, to vajag izlemt cilvēkam pašam. Un liela daļa ir pārliecināti, sak, gan jau mani tā līga neskars. Bet simtprocentīgas garantijas nav. Patlaban Līvānu slimnīcās infekcijas nodaļā ārstējas arī kāds četrdesmit četrus gadus vecs vīrietis, kurš, droši vien, domāja tāpat. Viņš, protams, nebija saņēmis pret difterijas potes.

Rīgā mediķu aprindās jau dzird runājam, ka tuvākajā laikā visiem difterijas slimniekiem, kuri nebūs potējušies, par ārstēšanu nāksies maksāt. Bet smagā gadījumā viena diena intensīvas terapijas nodaļā izmaksā 80 latus. Vai tas nav pietiekami spēcīgs arguments?

Pagājušajā rudenī, kad rajonā strādāja ārstu brigāde no Rīgas, triju dienu laikā tika sapotēti tūkstoš cilvēki. Pēc tam šis vilnis noplaka. Un pagājušā gada beigās pret difteriju bija sapotējušies tikai 22,8 procenti rajona pieaugušo iedzīvotāju. Taču, lai sabiedrībā būtu stabils imunitātes līmenis, sapotētiem jābūt vismaz 75 procentiem pieaugušo iedzīvotāju.

Gaidām, ka nākamajā gadā stāsies spēkā likums par valsts obligāto veselības apdrošināšanu. Noteikti mainīsies nodokļu struktūra. Daļa līdzekļu tiks atvēlēta republikas iedzīvotāju veselības aprūpei. Ceram, ka tad uzlabosies arī finansiālā situācija. Bet līdz tam ir jāiztur.

L.Kirillova
J.Silicka foto

Zemnieki pošas uz izstādi Jēkabpilī

◆ Rajona padomes plānošanas un attīstības nodaļas speciālists Uldis Koņečņijs pastāstīja, ka zemnieki no visiem rajona pagastiem pošas uz izstādi «Savam novadam», kas no 28. līdz 30. martam notiks Jēkabpils sporta namā.

Zemkopjus šajā izstādē visvairāk interesē plašā lauksaimniecības produkcijas eksportācija un tikšanās ar zinātniekiem no Skrīveru zinātniski pētnieciskās saimniecības, kā arī Viļānu un Priekule selekcijas stacijām. 29. martā zinātnieki sniegs visiem interesentiem konsultācijas par jebkuru jautājumu, kas saistīts ar lauksaimniecību.

Daudzi iecerējuši no Jēkabpils izstādes mājās atvest šķimenes sēklu, kas tur būs par desmit līdz piecpadsmit procentiem lētāka. Firma «ALFA LAVAL AGRI LATVIJA», dārzkopības un biškopības sabiedrība «Dārznieks», SIA «Proventus farm» izstādei gan skatīšanai, gan pārdošanai gatavo dažādas tehnoloģiskās iekārtas, dārzenų un puķu sēklas, biškopības produktus un medikamentus, minerālmēslus mazā iepakojumā, specifiskas iekārtas un inventāru cūkkopībai, sivēnu barību, barības koncentrātus cūkām, tehnoloģiskās iekārtas sivēnu turēšanai, dzirdinātavas, zootehniskos piederumus.

Vārdu sakot, iespējas nopirkt ko mājai un saimniecībai derīgu, ir visai plašas.

L.Kirillova

Preiļos karstā ūdens nebūs

◆ Preiļu pilsētas domes priekšsēdētājs Oļegs Hļebņikovs informēja, ka situācija kurināmā iegādē būtiski nav mainījusies. Apkures sezonas beigās būs 96 tūkstošus latu nesamaksāts kredīts (ar procentiem), kas izlietots kurināmā iegādei.

Lai karstais ūdens būtu vasarā, jāiepērk krāšņu kurināmais, kas ir dārgāks par mazutu, turklāt tā cena vēl celsies. Pilsētas dome turpmāk nevarēs dotēt karstā ūdens padēvi iedzīvotājiem, jo to neatļauj budžeta iespējas. Maksa par karsto ūdeni vasaras mēnešos varētu sasniegt 5-6 latus vienam ģimenes loceklim. Ņemot vērā, ka daudzi ģimnieki nespēj maksāt pat pēc pašreizējā tarifa (parāds jau esot pārsniedzis 60 tūkstošus latu), vēl paaugstināt tarifu neesot nozīmes.

Domes deputāti nolēma, ka karstā ūdens padēve šosezon netiks atjaunota tajos dzīvojamajos namos, kur tā pārtraukta, bet mājās, kur karsto ūdeni padod pašlaik (Viļānu ielā u.c.), tā padēve tiks pārtraukta līdz ar apkures sezonas beigšanos.

A.Iļjina

Uzmanību: telefonakcija!

Pēdējā laikā redakcija no Preiļu un Līvānu iedzīvotājiem gan telefoniski, gan rakstiski saņem sūdzības un pretenzijas par dažādām nebūšanām pilsētās. Lai tā nebūtu tikai vienvirziena kustība, redakcija 20. martā rīko telefonakciju

«Mans priekšlikums manai pilsētai».

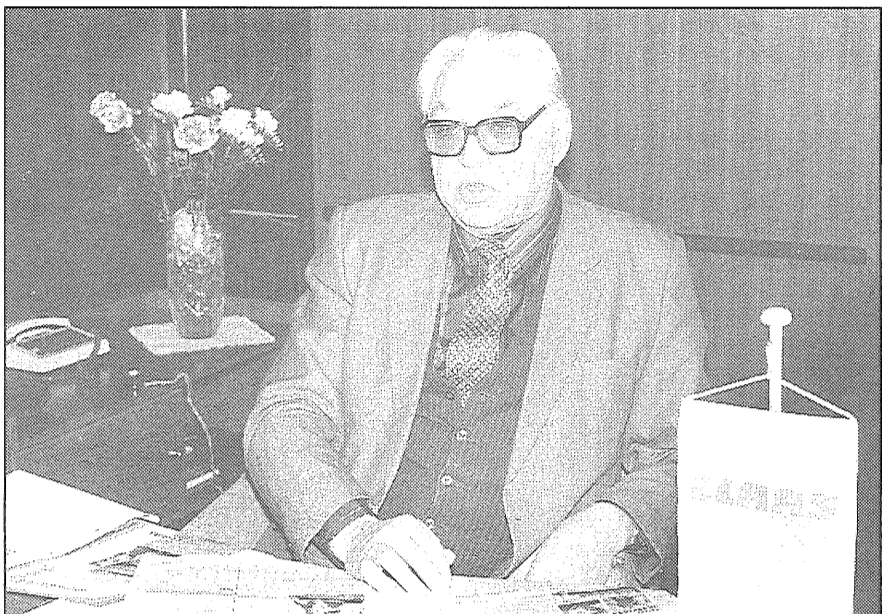
No plkst. 12 līdz 14, piezvanot pa tālruni 22059, Preiļu un Līvānu iedzīvotāji var izteikt savus ierosinājumus abu pilsētu deputātiem. Jūsu priekšlikumus «Novadnieks» apkopos un pēc tam lūgs sniegt uz tiem atbildes Preiļu un Līvānu deputātiem un amatpersonām.

AGROFIRMĀ

Zemei vajag pastāvīgu saimnieku

Pēdējā laikā pie Romualda Kavinska arvien biežāk iegriežas dažādu valsts masu informācijas līdzekļu pārstāvji. Priekšsēdētājam ir ko stāstīt un rādīt.

Pēdējiem mēnešiem, maija vidū, visi, kam gadies iet vai braukt no Preiļiem uz Riebiņiem, ceļa kreisajā pusē noteikti pamanīs lielus melnraibu govju ganāmpulkus. Spīdīgām mugurām un apaļiem sāniem raigains mierīgi plūks ganību zāli. Vīrs galvas būs zilas debesis ar pūkainiem baltiem mākonīšiem. Cīruļu treļļi.

***

Dille, vai ne? Itin kā nebūtu usnēm un svērēm aizaugušu lauku. Itin kā nebūtu pusnojauktu fermu ar kailām spāru ribām, no kurām noplēsti šifera jumti. Mēs nevaram aizbēgt no realitātes, kaut arī tā ir skarba un bieži vien ļoti sāpīga. Tāpēc divtik patikami ir skatīt sakoptus lopkopības objektus, plašus labības tūrumus. Un tādi ir kādreiz pa visu padomjzemi izslavinātajā kolhozā «Krasnij Oktjabrj», kas vēlāk pārtapa tikpat slavenajā agrofirmā «Turība».

«Turības» vārdu agrofirma ir saglabājusi arī tagad, pieplusojot tai paju sabiedrības nosaukumu. Romualda Kavinska saimniecība bija pirmā republikā, kas likvidēja kolhozu un izveidoja paju sabiedrību. Tā bija pirmā, kas aprēķināja un sāka izmaksāt bijušajiem kolhozniekiem pajas naudā. Devīpadsmitajā gadā arī rubļiem vēl bija vērtība. Priekšsēdētājs atceras, ka pat slinkākie kolhoznieki toreiz saņēmuši pa astoņiem vai desmit tūkstošiem rubļu. Čaklākajiem izmaksājuši krietni vien vairāk. Par to naudu cilvēks varēja nopirkt vairākus pilnīgi jaunus traktorus, citu tehniku, pat uzcelt māju. Protams, ka daudzi arī izmantoja šo iespēju.

Romualds Kavinskis atzīst, ka reizēm viņam palīdzot intūcija. Gan tajā gadījumā, kad kolhozs pārtapa par paju sabiedrību, gan pērnajā pavasarī. Tikai pērnā gada pavasarī nekādā gadījumā nevar uzskatīt par veiksmi, «Bankā Baltija» palika pusmiljonā dolāru. Toreiz aprīļa valdes sēdē runāja par to, ka situācija bankā ir ļoti nestabila. Romualds Kavinskis uzskatīja, ka vajag izmaksāt cilvēkiem visu paju naudu, kas ir virs nomināla, tas ir, virs simts latiem. Šādu lēmumu valde arī pieņēma. Daļa naudas no bankas tika izņemta un izmaksāta paju biedriem. Apmēram piecdesmit tūkstoši latu.

Intūcija nepievīla. «Banka Baltija», kā saka, nogrima nebūšanā un paņēma līdzīgu visu pārējo naudu. Tagad var tikai nopūsties, ka vajadzēja ātrāk visu darīt. Neņem vērā valdības apgalvojumus par banku un finanšu sistēmas stabilitāti

Latvijā. Bet augstie kungi no bankas vadības sūtīja uz Riebiņiem gan apsvēkumus, gan ielūgumus uz svinībām un prezentācijām. Kā nu nē, agrofirma taču bija vēra ņemams klients...

***

Jau pēc pāris mēnešiem šo jauno vācu firmas CLAAS presi Riebiņos varēs apskatīt visi interesenti.

Lai tur vai kā, bet «Turība» ir izturējusi šo triecienu un visus pārējos, ko pēdējo gadu laikā Latvijas lauksaimniecībai «dāvināja» daudzās valdības, kas pazuda gandrīz tikpat ātri kā salna pavasara rītā. Kamēr citur mūsu rajonā un visā Latvijā plēsās un dalīja mantu, riebiņieši mierīgi strādāja, kā bija strādājuši līdz tam. Tagad kolhozu un saimniecību manta izvalkāta pa sētām, tikai retajā mājā ir kārtīgs saimnieks, kas to liek lietā. Lielākoties, traktori stāv bez rezerves daļām, cits inventārs ieaudzis zālē un krūmos. Izpušierēta kopējā manta, nav arī nekā lāga no savējās.

«Turībā» visa manta saglabājusies, jo pajas izmaksāja naudā. Privatizēts ir vienīgi dzīvojamais fonds un zeme, kur izveidotas zemnieku saimniecības. Lai gan zemnieku privātajā īpašumā ir apmēram 140 traktoru, arī paju sabiedrība saglabājusi pilnīgi visu tehnikas komplektu. Šī gada 1. martā saimniecībā bija 1705 šķirnes liellopi, tajā skaitā 685 slaucamas govīs, pusotra tūkstoša cūku, ap 140 šķirnes zirgu.

Vārdu sakot, «Turībā» ir viss, kas nodrošina lauksaimnieciskās produkcijas ražošanu pietiekami augstā līmenī, dod darbu 350 pastāvīgi strādājošajiem, bet sezonas darbos arī daudziem līgumstrādniekiem. Līdz ar to riebiņieši var lepoties, ka ir vienīgie visā rajonā, kur

pagastā nav bezdarba. Ja nu kāds sevi arī sauc par bezdarbnieku, tad patiesībā viņš nav nekas cits kā kārtīgs sliņķis. «Turības» paju biedru skaits ir ap četriem simtiem, un viņi vēlas arī turpmāk saglabāt kooperatīvo saimniekošanas formu.

Romualds Kavinskis saka:

— Lai par mani domā, ko grib, bet es esmu cieši pārliecināts, ka Latvijas nākotne ir meklējama brīvprātīgā zemnieku kooperācijā. Mums tas viss jau ir. Bet valsts mērogos vajadzīgi lieli budžeta līdzekļi, lai sāktu šo jautājumu risināt.

Kooperatīvās saimniekošanas veids ļauj strādāt ar lielāku atdevi, līdz ar to gūstot lielākus panākumus, nevis vaimanāt par to, ka nepārdomātā privatizācija Latvijas lauksaimniecībai nesusi milzīgus zaudējumus. Kas vēl rajona laukos var mēroties ar mums valsts budžetā nomaksāto nodokļu ziņā? Pērn «Turība» dažādos nodokļu maksājumus valstij atdeva vairāk nekā 120 tūkstošus latu, un tas — neņemot vērā vēl sociālo nodokli.

Viss jau būtu labi, ja «Turībai», tāpat kā citām paju sabiedrībām, nerastos vēl viena liela problēma. Lieta tāda, ka saskaņā ar pastāvošo likumdošanu par zemes reformu paju sabiedrība šī gada 1. novembrī var palikt bez lietošanā piešķirtās zemes, kura bija nodota sabiedrībām 1991. gada 1. jūlijā. Šāda situācija rada neziņu, kas lauksaimniecībai ir gandrīz vai iznīcības vērtā. Vai ir vērts sēt ilggadīgos zālājus, iestrādāt organiku, gatavot zemi ziemājiem, domāt par augu seku ievērošanu?

Ir viena vēlēšanās — lai valdība atrisinātu šo jautājumu paju sabiedrībām labvēlīgi. Tas nozīmē, ka paju sabiedrībai kā juridiskai personai būtu tiesības nopirkt brīvo zemi pie fermām, kas līdz

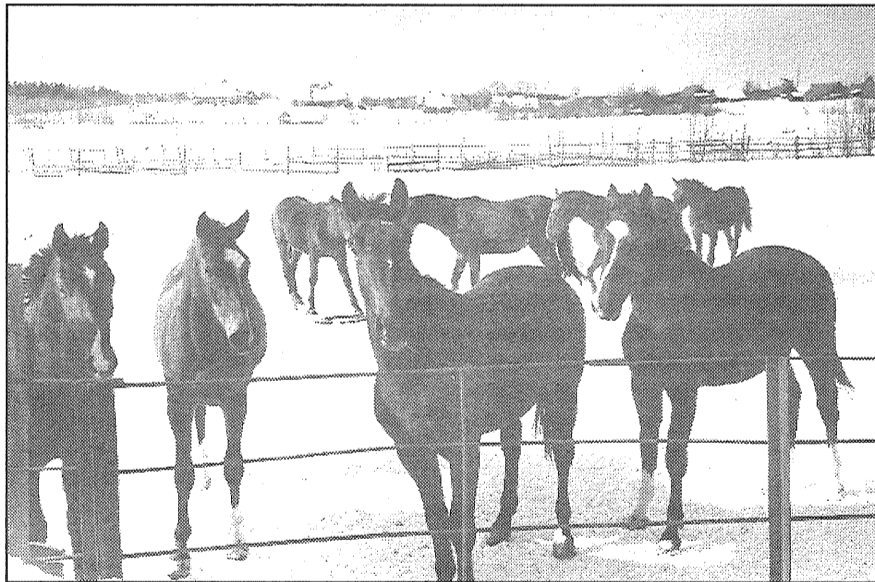
šim bija tikai nodota lietošanā, kā arī citas platības no brīvās zemes fonda par sertifikātiem. Jautājums ierosināts Zemkopības ministrijā, likumdošanas institūcijās.

— Zemei vajag pastāvīgu saimnieku, — saka Romualds Kavinskis. Nevis uz gadu vai līdz 1. novembrim. Zemei vajag saimnieku tepat uz vietas, nevis Rīgā, Kanādā vai Amerikā. Un kooperējoties taču ir pavisam citas iespējas. Zemniekiem tikai jāsaprot, ka tie nav kolhozi. Pamatā ir stingrs brīvprātības princips. Gan visi likumīgie zemes īpašnieki, gan viņu mantinieki varēs savu zemi nodot paju sabiedrības lietošanā kā mantisko paju. Bet gada beigās saņems zināmu peļņu.

***

Asterošos astoņdesmitos gados, kad uz Riebiņiem no tuvienu tālienes brauca pieredzē smelties, jo tur bija pirmrindas tehnoloģija. Tagad Romualds Kavinskis atkal ir, kā saka, uzņēmis kursu uz jaunākās Rietumeiropas tehnikas un tehnoloģijas ieviešanu ražošanā. Ja mēs to tuvākajā laikā neizdarīsim, viņš saka, tad varam uz ilgu laiku aizkavēties tajā pat astoņdesmito gadu līmenī vai pat kur zemāk.

Jā, «Turība» jau ir uzsākusi lauksaimnieciskās ražošanas pāreju uz jaunākās vācu tehnikas ieviešanu. Noslēgts līgums ar pasaulslaveno vācu firmu CLAAS, kas ir Rietumeiropas lielākais zaļās lopbarības mašīnu ražotājs. Jau no pašiem pirmsākumiem firma ir centusies ieviest jaunas idejas un paredzēt tendences mašīnbūvē, kas ļautu fermeriem un uzņēmējiem strādāt labāk. CLAAS piešķir kvalitātei augstāko prioritāti. Nekas netiek atstāts gadījuma ziņā, no konveijera tiek izlaistas tikai tās mašīnas, kuras pārbaudot, viss ir kārtībā.

Šie divgadīgie skaistuļi gaņa paēduši sienu un mērcētas auzas. Tomēr kārojas kāds cukurgrauds.

Juris Astihs zirgus pazīst tik labi, kā neviens cits Riebiņos.

«TURĪBA»

Var teikt, ka tomēr ārkārtējos finanšiālajos apstākļos agrofirma nav atteikusies no saviem nodomiem pilnībā izmainīt lopbarības ražošanas tehnoloģiju. Šogad jau ap simts tūkstošu vācu marku samaksāts par pilnīgi jaunu un ļoti kvalitatīvu tehniku skābsiena ražošanai. Tā ir plaījumašina ar placinātāju, kā arī rulonu prese ROLLANT ar universālu siešanas un iepakošanas mehānismu.

Tehnoloģija absolūti nelīdzinās tiem paņēmieniem, ka skābsienā ražoja līdz šim. Vairs nav vajadzīgas speciālas tranšējas, kur ar traktoriem blīvēja simtiem un tūkstošiem tonnu apvītinātās masas, no kuras gala rezultātā lopiem varēja izēdināt krietni mazāk, jo pārējais bija jau sabojājies. Tagad pa lauku brauks un apvītināto masu savāks eleganta prese, kas 700 kilogramus smagos ruļļus ietīs četrās kārtās speciālas plēves. Tādā veidā tiks samazināta mitruma noplūde, barību varēs daudz ilgāk uzglabāt kvalitatīvu un augstvērtīgu. Bez tam, ar šo presi varēs gatavot gan sienu, gan salmus.

13. martā vairāki «Turības» speciālisti aizbrauca uz Lauksaimniecības universitāti Jelgavā, kur vācu speciālisti mācīs, kā rīkoties ar jauno tehniku. Bet pavasarī, kad zāle jau būs paaugusies, presi ROLLANT darbā varēs vērot visi interesenti. Jo vairāk tāpēc, ka firmas CLAAS pārstāvniecība Latvijā sabiedrība ar ierobežotu atbildību «Kalnakrogs» cer Riebiņos izveidot šīs firmas servisa centru visai Latgalei. Tas nozīmē, ka arī turpmāk uz Riebiņiem visi brauks pieredzi gūt.

Romualds Kavinskis pastāstīja, ka iecerējis uz jaunu vācu tehnoloģiju bāzes modernizēt arī augkopību. Kamēr nāks klāt sējumu kopšanas laiks, agrofirmā būs arī moderns sējumu miglotājs.

Pagājušajā gadā bija iespēja iegādāties lietotu tehniku par daudz zemāku cenu. Citi pirka, bet «Turībā» uzskata, ka tehnoloģijas modernizēšana ir nopietns un ilgstošs process, kad rūpīgi jāizsver visi par un pret.

***

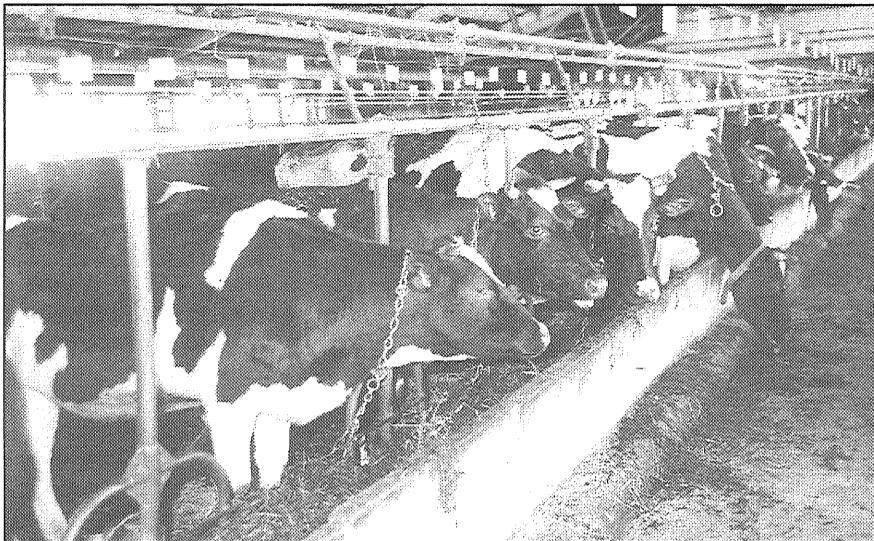
Kādreiz agrofirmā turēja 12 — 14 tūkstošus cūku. Tagad palicis krietni mazāk. Pagājušā gadā tika uzsākts cūku ganāmpulka atjaunošanas process, ievēdot šķirnes materiālu. Pirmais mēģinājums bija nesekmīgs, jo no Liepājas rajona atvestās cūkas drīz vien gāja bojā. Bija pieļauta sivēnu pārdošana no veterinārā ziņā nelabvēlīgiem objektiem. Tagad cūkas šķirnes atjaunošanai atvestas no Bebreņu.

Toties zirgkopības nozare agrofirmā saglabāta pilnībā. Ap 140 Latvijas sporta tipa zirgu joprojām mit staļļos un priecē visus, kas uz viņiem noskatās no malas vai arī pavada atpūtas brīžus seglos. Zootehniķa Jura Astiča gādībā brūnie un melnie skaistūļi kādreiz bija visai iekārojams kumoss ārzemniekiem. Brauca no Vācijas, Dānijas, Holandes, arī no Itālijas.

Tagad zirgu kārotāju straumē apsīkusi. Bet tomēr ik mēnesi vismaz pāris brašūļi atvadās no saviem kopējiem un aizbrauc līdz jaunajiem saimniekiem. Līdz 1993. gadam nozare bija rentabla, tagad zirgi ir vairāk dvēselei nevis agrofirmas maciņa papildināšanai.

Protams, zirgus labprāt pirktu arī tepat Latvijā. Zemnieku saimniecībās tie ir ļoti vajadzīgi. Taču nevar atļauties, pārāk dārgi. Tāpēc izvēlas nevis šķirnes, bet tā sauktos krūmu zirgus, kas ir gana labi lauku sētā.

Jau kopš septiņdesmitajiem gadiem Riebiņos pastāv zirgu sporta sekcija. Diez vai kāds vispār zina teikt, cik tu-

Viena otra no šīm raibaļām ik dienas dod vairākus spaiņus piena.

«Progresā» brigadieris Fjodors Gromovs un «Turības» ražošanas vadītājs Voldemārs Adamovičs.

vākās apkārtnes jauniešiem tur darbojoties pagājuši skaistākie brīži. Zirgkopībā nodarbināti divpadsmit cilvēki, kas ar sirdi un dvēseli nododas savam darbam.

Redzēju braucamā tipa ērzeli Muskatu. Steliņģi nostāvējies skaistulis nemiernīgi mīņājās, bet reizē arī uzticīgi stiepa pretī savu samtaino purmu. Man teica, ka piecus gadus vecajam stipriņiekam reti kurš varot līdzināties. Vezumu neviens nespējot gana smagu piekraut, velkot kā spēlēdamies. Jā, vēl kas svarīgs — Riebiņos apkārtējie zemnieki var saņemt pakalpojumus ķēvju lecināšanā. Lai nu tiek svaigas un spēcīgas asinis arī vienkāršajiem vezumu vilcējiem.

***

Kad ar «Turības» ražošanas vadītāju Voldemāru Adamoviču viņa «Nivā» braucām uz slaveno «Progresā» kompleksu, viņš stāstīja par Aizupiešu fermu. Tā pagaidām stāvot tukša, bet līdzīgi visiem citiem neizmantotajiem objektiem, ir pilnā kaujas gatavībā. Pat govju ķēdes katrā stāvītiņā esot, kaut vai rīt var vest lopus iekšā.

Un es domāju, ka pēc kāda laika tā arī būs, jo «Turībā» vienmēr ir saimniekots prātīgi, kā saka, rītdienai. «Progresā» brigadieris Fjodors Gromovs aicina fermā iekšā un rāda savu melnraibi raigaino saimniecību. Valganām mēlēm govīs rauš no silēm mutēs pusdienu tiešu. Var redzēt, ka jau ir paēdušas, jo atrauj savu uzmanību no ēšanas un aplūko atnācējus.

Fermā strādā vienpadsmit slaucējas, trīs traktoristi, seši lopkopji, veterinārais ārsts, mākslīgais apsēklotājs, kā arī fermas brigadieris un viņa vietnieks. Fjodors Gromovs stāsta:

— Cenšamies ražot tik daudz piena, cik varam pārstrādāt savā ceļā, cik produkcijas ņem pretī veikali. Mums viss ir savs — sviests, krējums, biežpiens. Tirgojam tepat Riebiņos, Preiļos, bet kopš 1988. gada arī Daugavpilī, kur atvērti jau četri veikali. Tikai nokrejoto

pienu vedam uz akciju sabiedrību «Preiļu siers», kur tas noder siera ražošanai.

Ja pieprasījums pēc piena produktiem kļūst lielāks, izslaukumus visai vienkārši varam palielināt. Dodam vairāk spēkbarības, un viss. Žēl, ka atomārie visi tālu no Rīgas. Citādi piena lopkopību varētu uzturēt agrākajā līmenī. Bet transporta izdevumi līdz Rīgai ir pārāk lieli, arī Rēzeknē un Daugavpilī ar lielāku daudzumu piena produktu nav ko darīt. Tur ir savi ražotāji.

Aizejot no fermas, aiznesām sev līdzī drēbēs iesūkušos specifisko smaržu. Pavisam atrasts pēdējo gadu laikā no skābsiena un skābbarības aromāta, at-rasts arī no lielfermas trokšņiem. Lai gan kūti smako, tomēr patīkami skatīt sakoptību, kārtību. Un tāda ir ne tikai «Progresā», bet arī Baibās, Leinišķos, Zasekos un Duntišķos, kur izmitinātas agrofirmas slaucamās govis.

***

Nezinu gan, kas notiktu ar agrofirmu, ja šajos juku laikos Romualds Kavinskis pēkšņi būtu nolēmis pāiet malīnā no saimniekošanas. Paldies dievam, ka viņš to nedarīja, jo tādā veidā ir pierādījis, ka ne jau kolektīvā saimniekošana bija tas briesmīgais jaunums, no kura visi tik mudīgi sabēga katrs savā būdelē.

Ļaunums bija neprasme saimniekot vai arī vienas dienas saimniekošanā. Ne velti Romualds Kavinskis sarunā vairākkārt minēja domu, ka zemei nevajag saimnieku uz vienu gadu, bet uz visu laiku.

Pēc ilgjiem laikiem tā bija pirmā atkalredzēšanās ar agrofirmu un viņas slaveno vadītāju. Daudz kas vēl palika nepieminēts, neizrunāts un neapskatīts. Citai reizei palika stāstījums par gaļas pārstrādes ceļu, par piena produkcijas ražošanas problēmām, par dažādām ekonomiskām niansēm. Ir vērts uz Riebiņiem aizbraukt biežāk. Nudien, ir vērts.

L.Kirillova
J.Silicka foto

Mācās zemnieki

Pagājušajā nedēļā Aglonas pagasta kultūras namā notika kārtējā zemnieku sapulce — mācības. Šādas zemnieku mācības notika jau otro reizi šajā gadā. Bija ieradušies Aglonas pagasta 50 zemnieku saimniecību vadītāji un pārējie lauksaimnieki. Sapulci — mācības atklāja Aglonas pagasta priekšsēdētājs Antons Bēķis.

Ar agloniešiem tikās akciju sabiedrības «Preiļu siers» ģenerāldirektors Jāzeps Šņepsts, rajona konsultāciju biroja konsultante ekonomikas un grāmatvedības jautājumos Anna Buka, lauksaimniecības departamenta direktors Jānis Vucēns, lauksaimniecības biroja galvenā zootehniķe Silvija Repša. Zemniekiem informāciju sniedza Aglonas vētārste Aija Strode, kā arī pagasta zemnieku konsultants P.Vaivods, kurš informēja par organizēto palīdzību zemniekiem sēklu iegādē.

Dienas gaitā zemnieki saņēma informāciju par pašreizējo stāvokli akciju sabiedrībā «Preiļu siers», par nodokļu sistēmas darbību, iespējamiem atvieglojumiem, kā arī par grāmatvedības uzskaites nepieciešamību katrai zemnieku saimniecībai.

Rajona lauksaimniecības biroja galvenā zootehniķe Silvija Repša agloniešiem sniedza informāciju par ganību kopšanu, ierīkošanu un atjaunošanu.

Tuvojas pavasaris, bet zemniekiem nav naudas sējas uzsākšanas darbiem, lauksaimnieki vēl līdz šim laikam nav saņēmuši subsidijas par 1995. gadu.

Zemnieki uzdeva daudz jautājumu klātesošajiem speciālistiem. Pagasta zemnieku konsultants P.Vaivods ieteica priekšlikumu Aglonā veidot krājizdevumu sabiedrību, lai atvieglotu zemnieku finansiālo stāvokli.

Ar organizēto sapulci — mācībām aglonieši jutās apmierināti un nolēma arī turpmāk organizēt šāda veida apmācības pagasta zemniekiem.

M.Mežiniece,
Aglonas pagasta
sociālā dienesta vadītāja

Jauno mūziķu panākumi

Bērnu mūzikas skolu audzēkņu spējas, talantu un viņu skolotāju ieguldīto darbu regulāri novērtē konkursos, kas parasti notiek trijās kārtās — uz vietas, novadā un republikā. Preiļu bērnu mūzikas skolā šogad par tradīciju kļuvas muzikālās piektdienas, kad notiek audzēkņu koncerti, kuros skolas pedagogi vērtē un izvēlas labākos, kas pēc tam piedalās novada konkursā.

Nedēļas nogalē uz Smilteni, kur notiks republikas vokālo ansambļu konkurss, dosies Preiļu bērnu mūzikas skolas vokālais ansamblis, ko vada Alberts Vucēns. Šis ansamblis novada konkursā Daugavpilī ieguva otro vietu. Ansambli dzied 15 jaunāko klašu audzēkņi no Preiļiem, Vārkavas, Priekuļiem un citiem pagastiem, kuru bērni apmeklē mūzikas skolu.

Savukārt nesēn Daugavpilī notikušajā instrumentālo ansambļu novada konkursā, kurā piedalījās divi vijolnieku dueti, divi flautu dueti un pūtēju ansamblis no Preiļu bērnu mūzikas skolas un flautu trio no Pelēču filiāles, tieši Pelēču bērni ieguva trešo vietu. Pūšamo instrumentu spēli Pelēču bērniem māca mūzikas skolotājs Alberts Rusiņš, un flautistus konkursam bija sagatavojis viņš.

Rīgā, Latviešu biedrības nama Zelta zālē regulāri notiek mūzikas skolu audzēkņu koncerti. Zelta zālē spēlēja arī Līvānu un Preiļu jaunie mūziķi. Lielajam republikas mūzikas skolu konkursam, kas notiks maijā, žūrija izvēlējās trīs audzēkņus no Preiļu mūzikas skolas. Tie ir Artūrs Spiķis (trompete, skolotājs Fredis Bergmanis), Raivis Jurāns (trombons, Roberts Višķeris), Daiga Čivkule (klavieres, Irina Skvorcova).

Šajā mācību gadā Preiļu bērnu mūzikas skolā mācās 175 audzēkņi.

L.Rancāne

Konkurss meitenēm

Sakarā ar to, ka basketbols visā pasaulē kļūst arvien populārāks, un rūpējoties par Latvijas sievietes un meiteņu basketbola lielisko tradīciju turpināšanu, pasaulē pazīstamais TTT basketbola klubs kopā ar Rīgas 47. vidusskolu uzaicina fiziski spēcīgas, slaidas meitenes piedalīties konkursā «Nākotnes basketboliste».

Perspektīvākajām konkursa dalībniecēm būs iespēja mācīties Rīgas 47. vidusskolas sporta internātā sākot ar 1996./97. mācību gadu. Skola nodrošina atbilstošu mācību programmu vispārīglozītojošos priekšmetos, kā arī basketbola spēles mākas apguvi. Ēdināšana un dzīvošana skolas internātā visu mācību gadu ir bez maksas.

Konkursā var piedalīties skolnieces, kuru augumi ir:

- 1980. g. dzimušas — 185 cm un garākas,
- 1981. g. dzimušas — 183 cm un garākas,
- 1982. g. dzimušas — 180 cm un garākas,
- 1983. g. dzimušas — 176 cm un garākas.

Rakstīt un pieteikties līdz š. g. 15. aprīlim — TTT basketbola klubs, Brīvības ielā 191, Rīga, LV 1012. Telefons 371376.

Konkursa vietu un laiku mēs paziņosim līdz š. g. 20. aprīlim. Būsim pateicīgi par jebkuru informāciju.

Kasparovs pret «Zilo Dziļo»

10. februārī Filadelfijā sākās šaha mačs starp pasaules čempionu Gariju Kasparovu un «Zilo Dziļo» (Deep Blue). Zilais Dziļais ir IBM izveidota šaha spēles programma, kuru radījis autoru kolektīvs Čung-Jen Tana (Chung-Jen Tan) vadībā, tātad šoreiz pasaules čempiona pretinieks bija kompjuters. Maču sponsorēja Kompjūteru asociācija (Association of Computing Machinery) un tā balvu fonds bija 500 000 USD, no kuriem 400 tūkstoši paredzēti uzvarētājam.

Pirms mača pasaules čempions bija pārliecināts par uzvaru, jo uzskata, ka šajā gadsimtā kompjueram vēl nav izredžu vinnēt. Taču cīņa izrādījās grūtāka nekā paredzēts, jo pirmajā spēlē pasaules čempionam bija jāatzīst kompjūtera pārkums. Turpmāk Kasparovs piemērojās

kompjūtera spēles stilam, cenšoties izmantot tā vājās vietas, uzvarot otrajā, piektajā un sestajā spēlē.

Kasparovs uzskata, ka cilvēka galvenā priekšrocība ir tā spēja mācīties spēles gaitā. Zilais Dziļais turpreti nevar piemēroties sava pretinieka stilam, jo programmu spēles gaitā nevar izmainīt, bez tam kompjuters vienmēr uzskata, ka tā pretinieks jebkurā situācijā spēlē perfekti pareizi, tātad tas nepieļauj apzinātas viltības iespējamību. Bez šaubām, jau tagad kompjuters jebkurā momentā spēj izkalkulēt spēli daudz tālāk, nekā tas iespējams jebkuram cilvēkam. Lai arī mačs beidzās ar pasaules čempiona uzvaru, Kasparovs uzskata, ka eksperiments bijis ļoti aizraujošs.

Laimonis Začs, Dr. phys.

Sludinājumi un reklāma 22305

Pārdod

- Audi-80, 1983.g., labā tehniskā stāvoklī, 05.03.96. no Vācijas. Tālr. 59230;
- Audi-200 un GAZ-52 (furgons). Tālr. 65121;
- Audi-80, 1980.g., t/a izieta līdz 03.97. Tālr. 43155;
- Ņiva-2121 vai maina. Tālr. 32262;
- VAZ-21063, 1990., vai maina pret mežu. Tel. 22859, 24612;
- VAZ vai maina pret ritenštraktoru, var būt remontējams. Tel. 57619;
- VAZ-2106. Tālr. 33733, 36616;
- VAZ-21011 vai maina. Tel. 18159;
- minerālmēslus. Tālr. 65147 dienā, 15465 vakaros;
- darba zirgu (3 g.). Tel. 50315;
- govī Upmalas pagasta «Lielkursišos». Jānis Vaivodis;
- govī un trīsdurvju skapi (iepakojumā). Tālr. 36669;
- sešas nedēļas vecu telti. Tālr. 65223;
- teļu. Tālr. 24610;

- sienu. Tālr. 23123;
- alumīnija mucas (200 l) un ķieģeļus. Tālr. 21051;
- GAZ-21 ātrumkārbu un jaunas riepas 7.00x15. Tel. 13448;
- traktora divasu piekabes un linu kombinu vai maina. Tālr. 54692;
- traktoru T-150K rezerves daļām. Tel. 54755;
- M-412, 2140, VAZ-2121 rezerves daļas. Tel. 21174;
- nigrolu. Tel. 21021;
- sēklas kartupeļus 'Priekuļu dzeltenie', 'Adretta', 'Zilace'. Tālr. 41152;
- 4,7 ha zemes pie Līvānu pilsētas robežas (bij. Aizpuriešu fermas ganības). Tel. Ogrē 8-250-46434, Līvānos 44303;
- 2-istabu dzīvokli ar garāžu Preiļos vai maina pret automašīnu vai mežu. Tel. 22924;
- privatizētu 3-istabu dzīvokli Raudovkā (ir saimniecības ēkas, augļu dārzs, lietošanā 0,5 ha zemes) un jaunu slaukšanas aparātu. Tālr. 21585;
- sienu (āboliņš) ceļa tuvumā. Tel. 51436;

- sarkanā āboliņa sēklas par 1 Ls/kg. Ir sertifikāts. Tālr. 58618;
- šiferi 30x30 cm Siļukalna pag. «Zlēmēšos». A.Eriņš;
- satelītu tvērēju (visu komplektu) un Latjoslas antenu. Tālr. 43466;
- lēti veļas mazgājamo mašīnu «Aurika» iepakojumā. Tel. 22685;
- jaunu 2 stāvu māju ar visām ērtībām Līvānos, īpašums reģistrēts Zemesgrāmatā. Tālr. 41191, 42240;
- dārza miniritenštraktoru AMŽK-8 ar piekabi un inventāru par Ls 1050. Zvanīt 21766 pēc 17;
- Taiga-245, 1991.g. Tel. 38751;
- ledusskapjus. Tel. 21268.
- Pērk** kartupeļus. Tālr. 34468;
- pārtikas un sēklas kartupeļus. Tālr. Rīgā 8-27-223646;
- pārtikas kartupeļus. Samaksa tūlītēja. Mūsu transports. Tālr. 52544;
- labu graudu kombainu. Tel. 51440;
- gaļu. Tel. 21982;
- gaļu. Tālr. 55743;

- gaļu. Tālr. 55625;
- zemes gabalu vai māju ūdens tuvumā. Tel. 24265;
- cirsma no meža īpašniekiem. Tel. 21905;
- BDT-3.0 diskus darba kārtībā. Tel. 22123 pēc 18;
- fermu apgaismojuma dienas lampu virteni, KAMAZ visurgājēja riepas, mazlietotu traktoru T-16. Tālr. 21436.
- Maina** Audi-80, 1984.g., pret dizeli vai pārdod. Tālr. 36699;
- 3-istabu dzīvokli pret 1,5 istabu vai 1-istabas dzīvokli. Visi ar labierīcībām, Preiļos. Iespējami varianti. Zvanīt 24382 vai 23872 Verai;
- labiekārtotu 3-istabu dzīvokli Preiļos pret diviem mazākiem. Tel. 22685.
- Dažādi** Pērk un pārdod privatizācijas sertifikātus Līvānos universālveikala grāmatu nodaļā. Tālr. 43688.
- Zāģē mežu un malku. Tel. 24265.
- Sniedz skārdnieka pakalpojumus. Izgatavo apaļo krāšņu apvalkus, tvaiķa uztvērējus plītim, ūdens savācējcaurules u.c. Tel. 46391 pēc 18.

SIA «Latgales zemnieks» Siļukalna pagastā saskaņā ar sapulces lēmumu no 1996. gada 4. marta tiek likvidēta. Pretenzijas var iesniegt 3 mēnešu laikā.

Pērk gaļu kautvarā: liellopu 0,90-1 Ls/kg, jaunlopu 1-1,10 Ls/kg, aitas 0,85-1 Ls/kg, cūkas 1,15-1,20 Ls/kg. Kaujam lopus, pēc produkcijas izbraucam. Zvanīt Jēkabpils 8-252-34085, 36765.

16. martā Līču KN plkst. 22.00 ballīte «Ziemeļvējš». Piedalās Sandra, brāļi Ziemeļi, kā arī J.Zieds-Ziedīnš. Ieejas maksa Ls 1, pēc plkst. 24.00 — Ls 1,50.

18. martā tirgos lecavas brūnās 12 mēnešus vecas dējējvistas Līvānos pie universālveikala 11.00, Rožupē 11.30, Rudzātās 11.50, Priekuļos 12.10, Preiļos 12.30, Riebiņos 13.00, Stabulniekos 13.20, Vidsmuižā 13.40, Bortniekos 14.00, Silajānos 14.30, Jaunaglonā 15.00, Aglonā 15.20, Rušonā 15.40, Ārdavā 16.00, Pelēcos 16.20, Aizkalnē 16.40, Vārkavā 17.00, Vanagos 17.20.

No šī gada 16. marta atvērta firmas SIA «Vārpa» autoveikals Preiļos, Liepu ielā 2. Autoveikals piedāvā vieglo automobiļu rezerves daļas, riepas, akumulatorus, eļļas, auto-kosmētiku. Pieņem pasūtījumus. Veikals strādā darbdienās no 9.00 līdz 18.00, sestdienās no 9.00 līdz 14.00. **Laipni lūdzam!**

Līdz 20. martam pasta nodalās un pie lauku pastniekiem var pasūtīt «Novadnieku» šī gada otrajam ceturksnim un turpmākajiem mēnešiem.

PRIVATIZĀCIJA

UZSĀKTA PRIVATIZĀCIJA

Latvijas Valsts apdrošināšanas firma "LATVA"

Objekta adreses: ■Zaļā iela 4a, Līvāni;
 ■Upes iela 3, Kastīres ciems, Rušonas pagasts, Preiļu rajons;
 ■Raiņa bulvāris 22, Preiļi.

Fiziskās vai juridiskās personas, kuras vēlas privatizēt šo objektu, var iepazīties ar informāciju par to Privatizācijas aģentūrā un saskaņā ar likuma "Par valsts un pašvaldību īpašuma objektu privatizāciju" 21.pantā iesniegt savus priekšlikumus Privatizācijas aģentūrā divu mēnešu laikā no šī paziņojuma publicēšanas dienas.

Personas, kurām ir pirkuma tiesības, lūdzam pieteikties Privatizācijas aģentūrā divu mēnešu laikā no šī paziņojuma publicēšanas dienas oficiālajā laikrakstā "Latvijas Vēstnesis".

Privatizācijas aģentūra

K. Valdēmāra iela 31, Rīga, LV - 1887 Tālrunis uzziņām 7321131, 7321112

22. martā plkst. 10 notiks Rožkalnu pagasta zemnieku sapulce.

Izsakām vissirsnīgāko pateicību Preiļu 24. CP, Preiļu pagastam, Preiļu baznīcas korim, radiem, draugiem, paziņām un visiem, kas palīdzēja un juta līdzī, izvadot pēdējā gaitā mūsu mīļo sievu un māmiņu Māriti CIVKORI.
 Vīrs un bērni

Caur jūsu smaidiem un asarām Vēl ilgi pie jums būšu atmiņu vasarās. Izsakām līdzjūtību Leonoviču ģimenei, MĀTI mūžībā aizvadot.
 1. sekcijas kaimiņi

Klusa paliek lauku sēta, Klusa paliek istabiņa, Aplkušī tēva soļi, Nav vairs tēva padomiņa. Izsakām līdzjūtību Selgai Naglei un Kirai Skobeļevai, TĒVU mūžībā aizvadot.
 A/s «Preiļu siers» kolektīvs

NOVADNIEKS

Laikraksts iznāk kopš 1950. gada 29. marta. Redakcijas adrese: Aglonas ielā 1, Preiļi, LV-5301. Tel. 22059, 22305, 21759. Pasūtījuma indekss 3033.

Izdod Preiļu rajona pašvaldības uzņēmums «Laikraksta «Novadnieks» redakcija»

Iznāk 8 reizes mēnesī. Abonēšanas maksa mēnesī Ls 0,71. Mazumtirdzniecībā līgumcena.

Redaktors Pēteris Pizelis

Reģistrācijas apliecība Nr. 1018 Iespiests SIA «Latgales druka», Rēzeknē, Baznīcas ielā 28. Ofsetiespiedums. Metiens 5180.